

Prasideda šimtmečio kupiškėnų rinkimai

Kupiškio viešoji biblioteka artėjančio Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga visus kraštiečius kviečia prisijungti prie bibliotekos iniciatyvos „Kupiškėnai – Lietuvos istorijoje“ ir padėti išrinkti per šį laikotarpį labiausiai savo darbais ir veikla nusipelnčius, įtakingiausias kupiškėnus. Bibliotekininkai, bendradarbiaudami su istorikais, muziejininkais, kraštotyrininkais sudarė asmenybių sąrašą, į kurį įtraukta 100 kupiškėnų, tiek, kiek Lietuvos valstybei metų.

Balsavimas internetu prasideda šiandien, rugsėjo 9 dieną, ir tęsis iki rugsėjo 24 dienos. Totalizatorius veikia UAB „Kupiškėnų mintys“ interneto svetainėje.

Plačiau apie šį projektą ir balsavimą pasikalbėjome su projekto vadove, Kupiškio viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotoja Lina Matiukaite.

Banguolė

ALEKNIENĖ-ANDRIJAUSKĖ

Kaip kilo mintis parengti tokį projektą?

Artėja visiems lietuviams labai svarbi sukaktis – Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetis. Jį skaičiuojame nuo 1918 metų vasario 16 d. Lietuvos valstybė, kiekvienas jos regionas, kraštas turi savitą ir nepakartojamą istoriją. O istoriją kuria asmenybės, kiekvienas mūsų. Toks iškilus Lietuvos valstybingumo jubiliejus paskatino dar kartą prisiminti tuos žmones, kurie per šimtmetį įspaudė ryškų ir gilų pėdsaką į Kupiškio krašto ir visos Lietuvos istoriją.

Taip ir gimė mintis parengti ir įgyvendinti projektą „Kupiškėnai – Lietuvos istorijoje“. Projektą iš dalies finansuoja Lietuvos kultūros taryba, remia rajono Savivaldybė, UAB „Kupiškėnų mintys“, Kupiškio kultūros centras, privatus rėmėjai ir savanoriai.

Imdamiesi šio sumanymo norime paskatinti kupiškėnus, gyvenančius ne tik savame krašte, bet ir užsienio šalyse, aktyviau dalyvauti Lietuvos 100-mečiui skirtuose renginiuose.

Beje, šiais laikais yra labai populiari rinkti įtakingiausius verslininkus, politikus ir kitas žymybes. Manome, kad žymiausių šimtmečio kupiškėnų rinkimai taip pat sudomins daug žmonių ir bus populiariūs.

Pakomentuokite šimtmečio ku-

piškėnų sąrašo sudarymo principus.

Rengiant projektą sumanyta sudaryti 100, tiek, kiek Lietuvos valstybei sukanka metų, iškiliausių kupiškėnų sąrašą. Tai įvairių sričių atstovai: politikai ir visuomenės veikėjai, dvasininkai, mokytojai, mokslininkai, menininkai, rašytojai, kultūros paveldą puoselėję ir krašto istoriją rašantys žmonės. Didelis dėmesys skiriamas XX amžiuje gyvenusiems, dirbusiems ir kūrusiems žmonėms. Nemažai jų į Amžinybę iškelia. Labai svarbu ir juos prisiminti, jų nuveiktus darbus įvertinti.

Vieni tų žmonių labiau reikėsi Kupiškio krašte, antri Lietuvos mastu. Antai „Senovinių kupiškėnų vestuvių“ režisierius Povilas Zulonas dirbo ir gyveno Kupiškyje, o olimpiečių disko metikas Virgilijus Alekna – Panevėžyje, Vilniuje. Tačiau vienaip ar kitaip abiejų šių asmenybių veikla žinoma ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų, abu garsino savo gimtąjį Kupiškio kraštą. Abi tos žmonių grupės mums labai brangios.

Reikėtų išsamiau paaikškinti kupiškėno sampratą. Ne visi to sąrašo žmonės yra gimę ir užaugę mūsų rajone, bet jie irgi laikomi kupiškėnais pagal čia nuveiktus svarbiausius savo gyvenimo darbus. Pavyzdžiui, menininkas Henrikas Orakauskas yra gimęs kitur, bet atsidūrė kupiškėnų gretose, nes Kupiškyje prabėgo nemažai jo reikšmingos darbinės

veiklos metų, menininko kūriniai iki šiol puošia mūsų miestą.

Kai kas gali pasigesti dabar gyvenančių ir sėkmingai trūšančių savojo krašto labai žmonių. Šiuo atveju norėčiau pasakyti, kad visgi tikslas buvo ne visus surašyti, bet pasitariant atrinkti tas asmenybes, kurios, kaip jau minėjau, buvo prie Lietuvos valstybingumo atkūrimo ištakų, dėjo XX amžiuje mūsų šalies gyvavimo pamatus.

Antai mes neturime Vasario 16-osios akto signatarų. Tačiau kupiškėnas Pelikšas Bugailiškis 1917 metų rugsėjo 18–22 dienomis dalyvavo Vilniaus konferencijoje, kur išrinkta Lietuvos taryba. Jis buvo tarp 38 kandidatų į tą Tarybą. Į ją buvo išrinkta 20 žmonių, kurie 1918 m. vasario 16 d. ir pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą. Tarp kupiškėnų yra Ministras Pirmininkas (Antanas Merkys), kelėtas Steigiamojo seimo narių (Antanas Purėnas), ministrų (Kazimieras Jokantas, Petras Juodakis), du Kovo 11-osios signatarai (Leonas Apšėga ir Jonas Prapiestis).

Tokie žmonės negalėjo būti neįtraukti į šimtmečio kupiškėnų sąrašą. Internetu balsuojantys žmonės ras pateiktą svarbiausią informaciją su nuotrauka apie kiekvieną kandidatą į šimtmečio kupiškėnus.

Kas Jums padėjo parengti įtakingiausių, labiausiai nusipelnusių kupiškėnų šimtuką?

Nuketla į 7 p.

Kupiškėnų mintys, 2017 m. rugsėjo 9 d.

Prasideda šimtmečio kupiškėnų rinkimai

Atkelta iš 3 p.

Rengiant šį sąrašą talkino kupiškėnas kultūrininkas Kazys Stančikas, žurnalistas, kraštotyrininkas, menotyrininkas Vidmantas Jankauskas, istorikė, muziejininkė Aušra Jonušytė, istorikas, Kupiškio bibliotekos direktorius Algirdas Venckus, kolegės bibliotekininkės.

Kaip reikės balsuoti? Ar tai vi-

siems bus prieinamas dalykas?

Kaip minėjau, UAB „Kupiškėnų mintys“ interneto svetainėje <http://kmintys.lt/> yra sukurta platforma balsuoti ir rezultatams surašyti. Nuorodos į ją skelbiamos Savivaldybės, viešosios bibliotekos ir kitose interneto svetainėse, socialiniuose tinkluose.

Čia balsavimo dalyviai ras iškiliausių kupiškėnų šimtuką nuotraukas

ir biografijas. Balsuojant reikia iš pateikto sąrašo išrinkti ir pažymėti 10 pavardžių. Svarbu, kad kiekvienas balsuojantis žmogus gali pasiūlyti ir savo kandidatą. Tuo atveju reikia pažymėti 8 pavardes iš pateikto sąrašo, o nurodytoje vietoje įrašyti dvi savo siūlomas pavardes.

Noriu pabrėžti, kad balsavimas vyks tik internetu. Būtina turėti asmeninį elektroninį pašta. Jei neturite asmeninių kompiuterių, elektroninio pašto ir negalite balsuoti namuose, ateikite į Kupiškio viešąją biblioteką arba į jos padalinį kaimuose. Bibliotekų darbuotojai mielai suteiks informaciją apie vykstantį projektą, supažindins su

rinkimuose dalyvaujančių asmenybių biografijomis, konsultuos, kaip reikia balsuoti.

Šimtmečio kupiškėnų rinkimuose balsuoti elektroniniu būdu pasirinkta dėl to, kad norima aprėpti didesnę būrį balsuotojų iš kitų miestų, užsienio šalių. Juk kupiškėnai šiuo metu yra išsibarstę po visą pasaulį.

Kaip apibendrinste balsavimo rezultatus?

Paaikšėjus balsavimo rezultatams, bus paskelbta 20 kupiškėnų, kurie surinko daugiausia balsų. Bus paviešintas ir visas šimtukas su balsuotojų pateiktomis korekcijomis. Numatyta

išleisti informacinį leidinuką, kuriame bus publikuojami balsavimo rezultatai, visos 100 įtakingiausių ir labiausiai nusipelnusių kupiškėnų sąrašas. Parengsime ir mobilią parodą apie šio projekto eigą ir rezultatus.

Gruodį pakviesime į baigiamąjį projekto renginį. Bus vėl prisiminti ir pagerbti iškilieji kupiškėnai. Planuojame į šį renginį sukviesti visus gyviusius to sąrašo žmones.

Rinkimai „Kupiškėnai – Lietuvos istorijoje“ yra įtraukti į rajone vykšančių renginių, skirtų Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui, programą. Kviečiu visus aktyviai juose dalyvauti.